کێ لەم وەزعەدا کوردستان رزگار دەکات؟ ... عیماد عەلی

پێش هەموو شتێك، گرنگترین شت ئەوەیە تۆ کێشەکە لەسەر واقیعەکەی کوردستان وەك خۆی و بەهەمان زەمینەی ئێستایەوە بخوێنیتەوە و، چارەسەری نێوخۆیی و دوور لە تیۆری بەرهەمی عەقڵی دەرەکی یان لاسایکردنەوە لەسەر زەمینەی بارودۆخی دەوڵەت بنیاتنراو و دوور لە وەزعی کوردستان و بە رووکەشی و بەدەر لە توانا و بواری جێبەجێکردن باسکراو کار بکەیت، بۆ ئەوەی کلیلی کردنەوەی یەکەمین دەرگای هەنگاونان رووە و کردنەوەی سەرجەم دەرگا زۆرەکان بدۆزیتەوە.
دیارە قسە لێرەدا لەسەر کەس نیە وەك سەرکردە بتوانێت هەرقل ئاسا رەفتار بکات و زەمانەکەش وەك ئەو رۆژانە نیە پاڵەوان ئاسا بە رەهایی شتەکان بگۆرێت و هەموو دەسەڵاتەکان ژیراوژور بکەیت، بەڵکو پرسیارەکە ئەوەیە ئایا حزبێك یان هاوپەیمانێتیەك هەیە لە کوردستاندا بە سەرکردایەتیەکی دووربینەوە کە لەو ئاستەدا بێت و بەتەنها بتوانێت قۆناغە قورسەکەی سەر هاولاتیان بەکەمترین زەرەرتێپەرێنێت و ئەڵتەرناتیفی دەسەڵاتە بەردەوامە کۆنەکەی کوردستان بنیاتبنێت، یان لەم وەزعە کۆمەڵایەتی و سیاسی و رۆشنبیریەدا باشترین بژاردە یەکگرتوویی و پێکەوەیی کارکردنە، بۆ لەسەرخۆ هەڵسانەوە و بەرزکردنەوەی روحی نەتەوەپەرستی و نیشتماندۆستیە .

وەزعە سیاسی و ئابووری و رۆشنبیریەکە و کارو رەفتاری سەرجەم حزبەکان لە ئاستێکدان کە ناتوانرێت کردەوەی رزگارکردنی رۆژەیی تەنانەت قۆناغە راگوزەرکەش بە کەمترین زەرەرەوە بە هیچیان بسپێریت و پشتی پێ ببەستیت کە میلەت لەم لێقەومان و میحنەتە رزگاربکات. تۆیەك کە نەتوانیت ئۆپۆزسیۆن لە دەسەڵات و رەفتاری سەرکردەی هیچ حزبێك لەویتر و بیروبۆچون و تایبەتمەندی هەریەکە لەگەڵ ئەویتر و رەفتار و کرداری ئەم لەگەڵ ئەو و پاك و ناپاکی هیچ لایەك، جیابکەیتەوە، چۆن دەتوانیت لایەن و کەسێکی سەرکردە یان سەرکردایەتیەك لەم بارودوخە قورس و زۆر ئاڵۆز و نالەبارە دیاری بکەیت کە بتوانێت بەتەنها و بە کەمترین زەرەر رێگەیەك بگرێتەبەر بەو ئاراستەیە بێت قۆناغەکە بپەرینەوە. دیارە هۆکارە سیاسیەکەی ئەم بارودۆخە روونە کە لە رووی خودی و بابەتیەوە لە کەڵەکەبونی

هەڵە کوشندە سیاسی و فکری و ئابووریەکانەوە بووە.

بۆچی خەڵکی مەبدەئی لە پاشەکشە دایە لە کوردستان؟

حزبەکانی کوردستان کاریگەریەکی سەلبی رەهایان لەسەر تەنانەت منداڵی نێو بێشکەش هەیە و هەموو کوردستانیان کردۆتە یەکپارچە سیاسەتی بێ بنەما و دوور لە هەموو فکر و بیروبۆچونیك بە گشتی و، ئەوەی پیادە دەکرێت پەیرەوکردنی کاری حزبی سیاسی رووت و وەك زۆرێك لە سیاسیەکان بە ئاشکرا و نهێنیەوە باسی ئەوە دەکەن، کە ئەوان سیاسەت دەکەن و هیچ کارێکیان بە مەبدەئەوە نیە!!
لێرەدا ناتوانین بڵێین لەنێو ئەم هەموو حزبانە سەرکردە و کادری مەبدئی بونی نیە، بەڵام ئەو ژمارە کەم و دەگمەنانە لە ژێر قورسایی کاری سیاسی و زاڵبونی زۆری ئەوانیتر و بەرژەوەندیدا وا ونبوون بە هیچ شێوەیەك ناتوانیت جیایان بکەیتەوە و رۆڵیان دیاری بکەیت.

چارەسەر؟

چەندین پرسیار دەکرێت لەبارەی ئەم وەزعە و چۆنێتی گۆرانی ئەم سیاسەت کردنە و فاکتەرە سەرەکیەکانی. بەڵام گرنگترین هۆکاری گەیشتن بەم حاڵە لەمانەدا خۆی دەبینێتەوە و لە نێو سەرجەم حزبەکاندا بێ بەدەرکردنی هیچ لایەك بونی هەیە، بەڵام بە رێژەی جیاواز:
*پابەندنەبون بە هیچ ئامانجێکی گەورە و نەبونی ستراتیج و پشت بەستن بە گۆرانکاری لە ئامانج بەپێی گۆرانکاری بارودۆخی هەنوکەیی سیاسیی کوردستان و ناوچەکە و، نەبونی پلانی سەر ئەرز بۆ گەیشتن بە واقعێك کە توشی شکست نەبین لە هەر هەنگاویکی مەدروسدا و دەرئەنجامەکان نەخەینە دەستی قەدەر و ئەگەر و مەگەر.
*گۆرینی کتوپری خەباتی شاخ بۆ شار و زاڵبونی سیاسەت و کاری حزبی بەعەقڵیەتی عەسکەرتاریەوە کە لەشۆرشدا ئەولەویەت بوو، هەر ئەمەش سەرکردەکانی توشی شێك کرد و خۆیان لە ناوەندی دونیایەکی تردا بینیەوە کە وەك نەدیوبدی رەفتار و مامەڵەیان لەگەڵ گۆرانکاریەکاندا کرد و کورسیان کردە ئامانجی پیرۆزی خۆیان .
*خۆفەرزکردنی بەرژەوەندیە مادیەکان و لەزەتی ژیاندۆستی و لەبیرکردنی زۆرێك لە پیرۆزیەکان و تا رادەیەکی زۆر لەخۆگۆرینی تەنانەت کادرە رەسەنە مەبدەئیەکان.
* هاتنە سەر ساحەی راوبۆچونی تازە و نەوەی نوێی پشتبەستوو بە پێشکەوتنە تەکنولۆجیەکانی تێکەڵ بە حزبایەتی و دوور لە رۆڵبینینی

راستەقینە و بێباوەری بە خەباتی عەسکەری و پشت بەستن بە کارو ركابەری سیاسی مەدەنی پاش شەری نێوخۆ.
* زیادبونی مەحسوبیەت و مەنسوبیەت لەسەرجەم حزبەکان بە هەموو جۆرەكانیەوە بۆ دەركردنی تەنانەت تاكە لایەنێكیش لە چەپ و لە راست.
*نزیكبونەوەی هاوشێوەبونی كاروخەباتی سەرجەم حزبەكان و ئینتمابون لەسەر بنەمای ناسیاوی و خۆزانی و بەرژەوەندی مادی بەدوور لە هەموو فكر و ئایدیۆلۆجیایەك لەسەر ئەرزی واقیع، ئەمەش وای كردووە گۆرانكاری لە ژمارەی ئەندام و هەوادارانی حزبەكان پاش دامەزراندنی گۆران بە گۆرانێكی كەمەوە تا رادەیەك جێگیر بێت.
*شێواندنی تەنانەت بیروعەقڵی خەڵكە ئاساییە رەسەنە خاوەن بیرو مەبدەئەكە بە ترساندن و تۆقاندن و لەزەت بەخشینی ژیان و لەخشتەبردنی زۆرێك بە چەندین رێگە و رەفتاری دوور لە هەموو بەهایەكی نەتەوەیی و نیشتمانی و ئەخلاقی.
* پشت بەستن بە بنەمای بەدەستهێنانی دەنگ بە دوور لە هەموو پیرۆزیەك و زۆربونی رەفتاری پۆپۆلیستی لەسەر سەرجەم حزبەكان بە دەسەڵات و بەناو ئۆپۆزسیۆنیشەوە.
*نەبون و نەهێشتنی مەیلی خۆفیداكاری و لە خۆبردویی لە لایەن سەركرادیەتی و نەمانی روحی خاكپەرستی و كزبونی گیانی نەتەوەیی و نیشتمانی.

بە كوێ گەیشتین؟

بەم كەرەسە و پێكهاتە و حزبانە و بەم زەمینەوە كە لەكوردستاندا هەیە و بە دوور لە باسكردنی گیانی مشەخۆری خەڵك و پشتبەستن بە مەعاش و رەیعیەتی نەوت و لەناوبردنی ئەو رێژە كەمەی خۆژێنی كە لەناو كورددا بە تایبەتی لە لادێكاندا هەبوو لە رووی ئابووریەوە، سیاسەتی خستە دوور ریانێكی بەرژوەنخوازی تەسكەوە كە خەڵك ناچاری زۆرێك لە سیفەتی ناباو كرد و وایكردووە كە رووبەرووی شتگەلێك بێت تا رابردوویەكی نزیك لەناو كوردەواریدا نامۆبوون، وەك مەرایی و خۆبەدەستەوەدانی ئەخلاقی و خۆفرۆشتنی كەسی لەپێناو بەرژەوەندی مادی لە ناو حزبەكان و دەسەڵاتەكانی كوردستاندا، ئەمەش بووە هۆكاری ئەوەی گەورەترین تەگەرە لەبەردەم هەنگاونان بەرەو پێشەوە بۆ پێشخستنی هەمەلایەنەی كوردستان و بنیاتنانی دەوڵەت دروستبێت و ناپاكی بە ئاسایی وەربگیرێت.
لەرووی تیۆریەوە ئەمە حاڵی كوردستان بێت و لەسەر ئەرزیش پشێوی وای كردووە كەلە وەزعێكی نالەباری ئاساییشدا رووبەروی شڵەژانێك

دەبیتەوە کەس لە چۆنێتی قوتاربوون لێی سەردەرنەکات. لەوبارەوە میلەتێك خاوەنی ئەم حزب و سەرکردە و بارودۆخە بابەتی و خودیەی دسەڵاتەکەی بێت و هەڵەکان وای کردبێت کەوتبێتە چاڵێکی قورسەوە، چۆن رزگاری دەبێت، بەتایبەتی عاقڵمەندی دیاری تێدا نەبێت و هەریەك لە دێیکدا بخوێنێت.

ئەی کوردستان چۆن و کێ رزگاری دەکات؟

بۆیە پرسیار لەوێدایە کێ لەم جەنجاڵیەدا کورد رزگار دەکات و ئایا بەهەمان عەقڵیەتەوە هەنگاو دەنرێت یان کەرەسەی نوێی دەوێت، ئایا قۆناغەکە ئەوە هەڵدەگرێت گۆرانی ریشەیی شۆرش ئاسا لەبوارەکاندا بکرێت یان واقعخوێندنەوە خۆی فەرزدەکات و لەپێش هەموو شتێکەوەیە؟ ئەگەر بە واقعیانە قسە بکەین، لەم کاتەدا لە رووی سیاسی و ئابووری و تەنانەت یاساییشەوە، هیچ بوارێك نیە بە کردەوەیەکی عەسکەری سیاسی نێوخۆیی کتوپر دەرئەنجامی باشی لێبکەوێتەوە، لە کاتێکدا داری دەستی دوژمنان بەرزکراوەتەوە و کوردستانیان خستۆتە ژیر رەحمەتی خۆیانەوە و لە چەندین لاوە ئابڵوقەیان داوە. لە لایەکی ترەوە هەر حزبەو دەیەوێت قازانجی تایبەتی لەم وەزعە ببینێت و هەلپەرستانە هیچ بەرژەوەندیەکی میلەتی لە پێش چاو نیە و باش دەزانێت کە قازانجی خۆی بە مردنی کەرە دێزە دەکەوێتەوە. لە هەموو خەتەرناکتر بەرزبونەوەی دەنگی کورتبین و ناخاڵەی تازەپێگەیشتووە کە تەنها مەبەستیان خۆدەرخستن و لاساییکردنەوەی بێ بەرهەمە.

بۆیە، تاکە رێگای واقعیانە و ناچاری ئەوەیە تاوەکو هەڵبژاردنی عیراق و کوردستان بەوەی هەیە و بە یەکگرتوویی ململانێی دەرەکی بکرێت و، لە نێوخۆیشدا تا دەکرێت بە هەموو لایەك بە دەرس وەرگرتن لە هەڵەکان نزیکبونەوە دروست بێت و روحی گیانی هاوپەیمانێتی فەرزبکرێت و بەیەك دەنگ بەرامبەر ئەوانەی دەیانەوێت کوردستان لەناوبەرن بوەستن و لە کاتی تێپەراندنی قۆناغەکە دەست بکرێت بە گۆرانکاری ریشەیی و میلەت بە دەنگ و سندوقەکان خەڵاتی حزب و لایەنە میلەت پەرستەکان بکات و سزای حزب و لایەنە خودپەرستەکانیش بدات و، دواتر لەسەر ئەرزی هێزی پێکهاتەی پاش هەڵبژاردن بارودۆخە سیاسیەکە بە شێوەیەکی واقعی رێکبخرێتەوە. لەبەر ئەوەی دوور لە سنوور و کیانی چەسپیو کوردستان بەرگەی شۆرش و گۆرانکاری ریشەیی ناگرێت و دەبێتە ساحەی دەستوەردانی دەرەکی و ئەو تۆزقاڵەش ماوە لەناودەچێت و زیاتر توشی ماڵوێرانی دەبین و بە یەکجاری دەکەوینە حاڵەتی ژێردەستەییەوە. ئەوەی عاقڵانەیە گۆرانکاری لەسەرخۆ و دوور مەودایە، پاش ئەم بارودۆخە نوێیەی لەدەرئەنجامی ریفراندۆم و

درندایەتی دوژمنان بینیمان. بە هیچ شێوەیەك لاساییکردنەوەی دەوڵەتان و بە دوور لە پێداویستیە بابەتی و خودیەکە سەرکەوتن بەدەست نایەت و کاری هەرزەکارانەی هیچ لایەن و کەسێك دادی ئازار و مەینەتیەکانی گەلی کوردستان نادات و بە پێچەوانەوە بارەکە لە ڕێژنە دەردەچێت و زیاتر دەچینەوە ژێر دەستی دوژمنان و ملکەچدەبین.